

УДК 355.358

Федосов О.В.¹

¹ викл. ЗНТУ

МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ ВИЯВЛЕННЯ ПОЛОЖЕННЯ (КООРДИНАТ) ПОЗИЦІЙ МІНОМЕТІВ (РАКЕТНИХ ПУСКОВИХ УСТАНОВОК)

Щодня незаконні збройні формування у Південно-Східних регіонах України здійснюють мінометні обстріли позиції підрозділів Збройних Сил.

Як показує практика, коротка тривалість обстрілів бойовиками блок-постів та часта зміна позицій мінометними розрахунками унеможлиблює своєчасне їх виявлення.

Це обумовлено тим, що не усі зайняті позиції (блок-пости) забезпечені фахівцями та засобами артилерійської розвідки. Враховуючи зазначене, боротьбу з обстрілами треба починати з ретельної підготовки кожного військовослужбовця до виконання завдань зі своєчасного і точного виявлення положення (координат) цілей та забезпечення ефективного виконання вогневих завдань щодо їх ураження.

Успіх розвідки багато в чому залежить від знання основних ознак, за якими можна виявити цілі, визначити характер їх діяльності.

Аналіз дій незаконних збройних формувань під час ракетно-мінометних обстрілів показав, що зазвичай бойовики займають вогневі позиції на зворотних скатах висот, в ярах і лощинах, у лісі (на галявинах) або за лісом, у садах,

на городах, міських майданчиках, парках, висотних (зруйнованих) будівлях, в житлових кварталах, за населеними пунктами, та іншими укриттями.

Для підвищення мобільності, міномети та ракетні пускові установки встановлюють на автомобільні шасі, що дає можливість вести вогонь змінюючи позиції у короткій час.

Таким чином, для пошуку вогневих засобів під час стрільби вдень над вогневою позицією міномета спостерігається характерний стовп диму, спрямований в бік пострілу на висоту 10 – 15 м. Іноді разом зі стовпом утворюється димове кільце, що піднімається вгору до 15 – 20 м. Вночі може спостерігатися невелике зарево або відблиск над пагорбом укриття, зазвичай на тлі місцевих предметів, розташованих за вогневою позицією. Звук пострілу з міномета глухий, який суттєво відрізняється від звуку гарматного пострілу. Звук розриву міни сильніше звуку пострілу.

В залежності від величини укриття стріляючі артилерійські системи можуть бути виявлені за блиском або звуком пострілів, по пилу, що піднімається над вогневою позицією після пострілів, або по диму, що піднімається із-за укриття в момент пострілу у вигляді напівпрозорих клубів або кілець, які швидко розсіюються. Вночі і в сутінки а, що стріляють без полум'ягасника, демаскують себе відблиском пострілів на тлі лісу, на хмарах, а при малих укриттях і блиском пострілів.

Оцінюючи результати розвідки, варто мати на увазі, що противник різними діями буде намагатися ввести в оману, прагнути до того, щоб різними засобами і способами маскування та дезінформації скрити дійсні ознаки об'єктів та відтворити їх при створенні хибних об'єктів. Тому з багатьох розвідувальних ознак жодну, взятую окремо, не слід розглядати як безперечне доведення наявності в даному місці противника (цілі) або як характеристику його дійсних намірів. Тільки сукупність декількох ознак (з різних джерел) дає можливість зробити правильний висновок.

Також слід пам'ятати, що до демаскуючих ознак цілей відносяться:

- характерні обриси об'єктів;
- колір об'єктів, якщо він відрізняється від кольору навколишньої місцевості;
- тіні на самих об'єктах і тіні, що падають від них;
- характерне розташування об'єктів;
- відблиски від стекол і нефарбованих металевих частин;
- ознаки діяльності – рух, звуки, вогні, дим і т. і.;
- сліди діяльності – витоптані місця, нові стежки, сліди вогнищ, залишки будівельних матеріалів і т. і.

Положення (координати) розвіданих цілей визначають по карті (аерознімку) або за допомогою далекоміра. Крім того, дальність до цілі, можна

визначити відносно орієнтирів, обчисленням за відомими лінійними розмірами і вимірною кутової величини предмета, за допомогою секундоміра і ока.

Дальність до цілі може бути визначена шляхом порівняння навч відстані від цілі до орієнтирів, між якими вона знаходиться.

З урахуванням тактики дій бойовиків незаконних збройних формувань у Південно-східних регіонах України та з метою покриття більшого сектору спостереження щодо використання противником ракетно-мінометних обстрілів, слід розглядати застосування найбільш сучасних засобів, способів розвідки, ретельною топогеодезичною прив'язкою пунктів, постів, позицій, своєчасною технічною підготовкою приладів та апаратури основні види артилерійської розвідки.